

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Atbalsts pārtikas ražotājiem..... 1
- Noslēgusies datu vākšana 2013. g. lauku saimniecību struktūras apsekojumam 2
- Zemes iegādes programmā piešķirti aizdevumi 13,6 miljonu eiro vērtībā..... 3
- Vairs nepieņems iemaksas dalībai lauksaimniecības risku fondā..... 3
- Pozitīvi novērtēta govju sūkļveida encefalopātijas uzraudzība Latvijā..... 3
- Diskutē par apmeklētājiem atvērām ražojošām lauku saimniecībām Latvijā... 4
- Mērķis – pašvaldību iepirkumos vietējie produkti 4
- Gada ienākumu deklarācijas sagatavošana par 2013. gadu 6
- Fizisko personu neatmaksāto aizdevumu deklarēšana... 8
- Bioloģiskā lauksaimniecības sistēma un bioproduktu marķējums 9
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2014. gada aprīlī... 10
- Govju komforta prasības kūti 11
- Briseles gaitējos 12
- Produkcijas kvalitāti nodrošina roku darbs 14
- Nozares jaunumi LLU zinātniski praktiskajā konferencē... 16

AKTUALITĀTES

ATBALSTS PĀRTIKAS RAŽOTĀJIEM

Lauku atbalsta dienestā (LAD) no 2014. gada 24. marta līdz 22. aprīlim notiks projektu iesniegumu pieņemšanu ES Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Lauku attīstības programmas pasākumam „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana” par kopējo summu 12,130 miljoni eiro.

Atbalsts paredzēts jau esošiem vai arī topošiem pārstrādes uzņēmumiem, bioloģiskās produkcijas ražotājiem, kā arī mājražotājiem ar mērķi pēc projekta realizācijas izveidot jaunu pārstrādes uzņēmumu.

Pasākuma mērķis ir paaugstināt lauksaimniecības produktu pārstrādes efektivitāti, veicināt lauksaimniecības produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, pa-

lielināt bioloģiskās lauksaimniecības, integrētās lauksaimniecības un Latvijas agroklimatiskajiem apstākļiem un tradicionālajām ražošanas metodēm raksturīgo pārstrādes produktu klāstu.

Atbalsta pretendents var būt:

- 1) esošs pārstrādes uzņēmums;
- 2) ražotājs mājas apstākļos ar mērķi pēc projekta realizācijas kļūt par pārstrādes uzņēmumu;

► 2. lpp.

PROJEKTU LĪDZFINANSE
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

◀ 1. lpp.

3) bioloģisks pārstrādes uzņēmums (gan esošs, gan jauns) – t.i., juridiska persona, kas piena, augļu un dārzeņu, gaļas, graudu vai pērējo lauksaimniecības produktu sektora pārstrādes uzņēmumā nodarbojas vai pēc projekta īstenošanas sāks nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrādi, vai juridiska persona, kas pēc projekta īstenošanas, izveidojot jaunu pārstrādes uzņēmumu, sāks nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrādi piena, augļu un dārzeņu, gaļas, graudu vai pērējo lauksaimniecības produktu pārstrādes sektorā (turpmāk – bioloģiskās lauksaimniecības pārstrādes uzņēmums).

Pieejamais publiskais finansējums:

- lauksaimniecības produktu pārstrādes veicināšanai esošiem pārstrādes uzņēmumiem un ražotājiem mājas apstākļos ar mērķi pēc projekta realizācijas izveidot pārstrādes uzņēmumu – 8 491 615 EUR apmērā;

- bioloģiskiem pārstrādes uzņēmumiem (gan esošiem, gan jauniem) – 3 639 264 EUR apmērā.

Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:

1) investīcijas lauksaimniecības produktu pārstrādei (kā arī iepakojšanai un pirmapstrādei), jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai;

2) lauksaimniecības produktu pārstrādei (arī iepakojšanai un pirmapstrādei) paredzētu jaunu būvju būvniecība un esošo būvju rekonstrukcija;

3) investīcijas vides aizsardzības jomā pārstrādes uzņēmuma vispārējās darbības uzlabošanai (nepārsniedz 30 % no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas).

Atbalsta intensitāte:

- mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem (uzņēmuma lielums noteikts atbilstoši Regulai (EK) Nr. 800/2008) – 50% no attiecināmajām izmaksām. Īstenojot projektu piena pārstrādes sektorā, ja projekts paredz arī palielināt ienākumus no lauksaimniecības produktu pārstrādes vai samazināt izdevumus, atbalsta intensitāti MVU palielina par 10%;

- pārējiem uzņēmumiem – 25% no attiecināmajām izmaksām. Īstenojot projektu piena pārstrādes sektorā un ja projekts paredz palielināt ienākumus no lauksaimniecības produktu pārstrādes vai samazināt izdevumus, atbalsta intensitāti palielina par 5%;

- uzņēmumiem, kuros strādā 750 darbinieku un vairāk un kuru neto apgrozījums ir 200 000 000 eiro un vairāk, atbalstu nepiešķir.

SVARĪGI ŠAJĀ KĀRTĀ:

Projektam ar kopējo attiecināmo izmaksu summu virs 213 431 EUR apmērā kopā ar projekta iesniegumu jāiesniedz dokumenti, kas apliecina

finanšu līdzekļu pieejamību projekta īstenošanai.

Projektam ar kopējo attiecināmo izmaksu summu līdz 213 431 EUR apmērā 1 (viena) mēneša laikā pēc Lauku atbalsta dienesta lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās jāiesniedz dokumenti, kas apliecina finanšu līdzekļu pieejamību projekta īstenošanai.

Būvniecības gadījumā 1 (viena) mēneša laikā pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas jāiesniedz būvprojekta tehniskā projekta stadijā, būvniecības iepirkumu procedūru apliecinājoši dokumenti un būvatļauja.

Jaunam bioloģiskās lauksaimniecības pārstrādes uzņēmumam piena sektorā nav attiecināmas izmaksas, kas saistītas ar jaunu objektu būvniecību (MK noteikumu 255 22¹ punkts).

Projektu iesniegumu īstenošanas beigu datums ir 8 (astoņi) mēneši no Lauku atbalsta dienesta lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu pieņemšanu, bet ne vēlāk kā līdz 2015. gada 1. maijam.

Projektu iesniegumi jāiesniedz Lauku atbalsta dienesta reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai Zemkopības ministrijas Klientu apkalpošanas centrā (Zemkopības ministrijas ēkas 2. stāva foajē, Republikas laukumā 2, Rīgā), vai elektroniski (atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu).

Projektu iesnieguma veidlapas un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai ir atrodami mājaslapā www.lad.gov.lv.

LAD – speciāli „Lauku Lapai”

NOSLĒGUSIES DATU VĀKŠANA 2013. GADA LAUKU SAIMNIECĪBU STRUKTŪRAS APSEKOJUMAM

Kopškaitā 180 Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) konsultanti pabeiguši darbu pie lauku saimniecību struktūru apsekojuma, aptaujājot 25 000 lauku saimniecības visā Latvijā. Datu vākšana notika sadarbībā ar Centrālo statistikas pārvaldi, kas veic kārtējo lauku saimniecības struktūras apsekojumu ar mērķi iegūt kvalitatīvu un starptautiski salīdzināmu statistisko informāciju par lauku saimniecību struktūru. Tā tiks izmantota, lai izvērtētu lauksaimniecības nozares attīstības tendences, kā arī

lauksaimniecības politikas plānošanai un novērtēšanai.

Paveicamā darba apjoms bija apjomīgs, jo interviju laikā konsultantiem katrā saimniecībā bija jāaizpilda trīs datu anketas kopumā 17 lapu apjomā, tostarp jāveic anketēšana 2484 augkopības saimniecībās un 2497 lopkopības saimniecībās, kā arī jāveic Statistiskā lauku saimniecību reģistra izraksta precizēšana. Šāds darbs prasa gan lauksaimnieciskās zināšanas, gan izpratni uzņēmējdarbībā un grāmatvedībā.

LLKC Projektu un attīstības daļas pro-

jektu vadītāja Maija Sirvide, kura koordinēja datu vākšanas darbu, izsaka vislielāko pateicību konsultantiem par atsaucību un augsti novērtē padarītā darba apjomu un kvalitāti. Liels paldies tiek teikts arī saimniekiem, kuri ar sapratni uzņēma savās mājās konsultantus un sniedza statistikai ļoti nozīmīgu un nepieciešamo informāciju. Jāuzsver, ka katrā konkrētajā saimniecībā savāktie dati ir konfidenciali un ne pie kādiem apstākļiem netiks izpausti trešajai pusei.

Iveta Tomšone,

LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

POZITĪVI NOVĒRTĒTA GOVJU SŪKLVEIDA ENCEFALOPĀTIJAS UZRAUDZĪBA LATVIJĀ

Zemkopības ministrija informē, ka Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija (PDVO) ir izvērtējusi Latvijas iesniegto pieteikumu un dokumentus govju sūklveida encefalopātijas (turpmāk – GSE) riska statusa novērtēšanai un ir pieņēmusi lēmumu, ka Latvija atbilst „Nenožīmīga GSE riska statusam”. PDVO ir nosūtījusi pieņemto lēmumu PDVO delegātiem, un tiem ir dota iespēja 60 dienu laikā paust viedokli par PDVO Zinātniskās komisijas pieņemto lēmumu. Ja PDVO delegāti neizteiks iebildumus, tad šogad maijā PDVO 82. ģenerālās sesijas laikā Latvijai tiks piešķirts „Nenožīmīga GSE riska statuss”.

Latvija kopš iestāšanās ES ir veikusi obligāto GSE uzraudzības programmu. Latvija jau 2008. gada 30. maijā pāņāca, ka PDVO Latvijai piešķir statusu „Valsts vai reģions ar kontrolētu GSE risku”. Turpinot GSE uzraudzības programmu, līdz šim Latvijā nav konstatēts neviens GSE gadījums. Līdz ar to pēc sešos gados izpildītās GSE uzraudzības programmas Latvija sāka sarunas ES, rosinot un mudinot Eiropas Komisiju veikt izmaiņas vecuma limitā, no kura ir jāveic liellopiem izmeklējumi uz GSE, kā arī veikt izmaiņas regulas Nr. 999/2001 prasībās un sākt sarunas ar PDVO par nosacījumu pārskatīšanu, lai Latvija, kur ir maza liellopu populācija un nav GSE gadījumi, varētu pretendēt uz augstāko statusu „Nenožīmīga GSE riska statuss” un samazināt GSE izmeklējumu skaitu.

Tādējādi Latvija beidzot ir pāņākusi, ka tiek piemērota līdzvērtīga attieksme pret visām ES dalībvalstīm saistībā ar GSE uzraudzību, jo ir pārskatītas ES normatīvo aktu prasības un PDVO nosacījumi. **LI**

Dagnija Muceniece,

Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja

ZEMES IEGĀDES PROGRAMMĀ PIEŠĶIRTI AIZDEVUMI 13,6 MILJONU EIRO VĒRTĪBĀ

Zemkopības ministrija informē, ka VAS „Lauku attīstības fonds” līdz 2014. gada 28. februārim ir pieņēmis lēmumu par 290 aizdevumu piešķiršanu zemniekiem 13,637 miljonu eiro vērtībā lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai. Par apstiprināto aizdevumu summu plānots iegādāties kopumā 7690 hektārus lauksaimniecības zemes. Iegādājamo zemes platību vidējā tirgus vērtība ir 1773 eiro par hektāru. Pārsvārā lauksaimnieki vēlas iegādāties savā īpašumā līdz šim nomāto zemi. Programmas līdzekļi lauksaimniekiem būs pieejami līdz 2014. gada 30. jūnijam.

Aizdevumu sadalījums pa reģioniem: Zemgale – 93, Kurzeme – 87, Vidzeme – 49, Latgale – 33 un Rīgas reģions – 28. Apstiprināto aizdevumu summas ir no 2846 eiro līdz 295 104 eiro (par 142 287 eiro un vairāk ir apstiprināti kopā 13 aizdevumi). 209 no 290 apstiprinātajiem aizdevumiem piešķirtā aizdevuma summa ir līdz 55 000 eiro, pieprasītākās aizdevuma summas ir līdz 35 000 eiro.

Apstiprināto aizdevumu summas: no 2846 eiro līdz 10 000 eiro – 30 aizdevumi; no 10 001 eiro līdz 35 000 eiro – 122 aizdevumi; no 35 001 eiro līdz 55 000 eiro – 57 aizdevumi; no 55 001 eiro līdz 85 000 eiro – 35 aizdevumi; no 85 001 eiro līdz 115 000 eiro – 19 aizdevumi; no 115 001 eiro līdz 142 000 eiro – 14 aizdevumi; no 142 001 eiro līdz 426 862 eiro – 13 aizdevumi.

Aizdevumu termiņi ir robežās no 3 līdz 20 gadiem, vidējais aizdevumu termiņš – 15,5 gadi. Aizdevumu skaits ar termiņu līdz 5 gadiem – 13 aizdevumi; no 6 līdz 10 gadiem – 83 aizdevumi; no 11 līdz 15 gadiem – 30 aizdevumi; no 16 līdz 20 gadiem – 164 aizdevumi.

Pamatā aizdevumiem piesakās nelielas saimniecības, atbilstoši mazo un vidējo uzņēmumu definīcijai tās ir mikro saimniecības. 213 saimniecībās (no 256) strādā 1 līdz 3 darbinieki, kas ir ģimenes locekļi. Tikai 10 saimniecības ir tādas, kurās darbinieku skaits pārsniedz 10 un gada apgrozījums ir lielāks par 2 miljoniem eiro, kas atbilstoši uzņēmumu definīcijai ir uzskatāmi par mazo uzņēmumu. **LI** ZM informācija

VAIRS NEPIEŅEMS IEMAKSAS DALĪBAI LAUKSAIMNIECĪBAS RISKU FONDĀ

Valdība 25. februārī apstiprināja Ministru kabineta noteikumu grozījumus, kuriem stājoties spēkā, vairs netiks pieņemti jauni iesniegumi un iemaksas dalībai lauksaimniecības risku fondā.

Kopš 2008. gada, kad tika izveidots lauksaimniecības risku fonds, ir mainījušies daudzi nosacījumi, kuri nozīmīgi ietekmē lauksaimniecības apdrošināšanas tirgu. No 2012. gada ir strauji attīstījušies sējumu apdrošināšanas pakalpojumi, ko piedāvā privātās apdrošināšanas sabiedrības. Privātās sabiedrības arī piedāvā elastīgākus nosacījumus salīdzinājumā ar valsts piedāvāto risinājumu – fondu.

Ļoti svarīgi ir tas, ka par privātajās apdrošināšanas sabiedrībās iegādātajām apdrošināšanas polisēm lauksaimnieki var pretendēt uz valsts atbalstu apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai 50 procentu apmērā. Šo iespēju daudzi lauksaimnieki arī izmanto. Vēl lauksaimniekus ne pārāk apmierināja situācija, ka,

iesaistoties risku fondā, pārāk ilgs laiks pagāja līdz kompensācijas saņemšanai – nākamā gada 1. jūlijam un kompensācijas aprēķina princips tika attiecināts uz ieņēmumu, nevis ražas samazinājumu.

Tādēļ valdība pieņēma lēmumu veikt izmaiņas 2008. gada 18. augusta noteikumos Nr. 669 „Kārtība, kādā administrē un uzrauga lauksaimniecības risku fondu, nosaka iemaksu veikšanu un kompensāciju izmaksu no fonda”, nosakot, ka iesniegumi fondā vairs netiks pieņemti. Šis lēmums ļaus sagatavot fondu tā darbības pilnīgai pārtraukšanai 2014. gadā vai 2015. gada vidū.

Noteikumi „Grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 18. augusta noteikumos Nr. 669 „Kārtība, kādā administrē un uzrauga lauksaimniecības risku fondu, nosaka iemaksu veikšanu un kompensāciju izmaksu no fonda”” stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”. **LI**

Rūta Rudzīte, Zemkopības ministrijas sabiedrisko attiecību speciāliste

DISKUTĒ PAR APMEKLĒTĀJIEM ATVĒRTĀM RAŽOJOŠĀM LAUKU SAIMNIECĪBĀM LATVIJĀ

Zemkopības ministrijā 27. februārī notika Latvijas Lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs” organizētā diskusija „Apmeklētājam atvērta ražojoša saimniecība – ieguvums tūristam un ražotājam” un tikko izdotā ceļveža „Lauku labumi” atvēršana. Diskusijas dalībnieki apsprieda lauksaimnieciskās ražošanas un tūrisma mijiedarbību, savstarpējās sadarbības iespēju paplašināšanu, pievienoto vērtību, riskus un citus aktuālus jautājumus.

„Mūsu ražojošajām lauku saimniecībām ir jāizmanto cilvēku dabiskā ziņkāre – pagaršot, pamēģināt, iepazīt, piedalīties. Patērētāji uzticas tam, ko pazīst. Lauku saimniecību atvērtība apmeklētājiem ir nozīmīgs mārketinga instruments, pašreklāmas aktivitāte. Apmeklētāju uzticības iemantošana ražotnei dod iespējas pārdot vairāk savas produkcijas. Būtiskākais ieguvums – tie ļaudis, kas saimniecību ir apmeklējuši, kļūst par tās vēstniekiem, jo pēc apmeklējuma noteikti citiem cilvēkiem stāsta, cik laba saimniecība ir apmeklēta, cik labus pārtikas produktus tā ražo, cik skaistā vietā atrodas un cik jauki ir tās saimnieki,” sacīja zemkopības ministrs Jānis Dūklavs.

Zemkopības ministrs arī uzsvēra, ka gadījumā, ja ražotājs vēlas atvērt savu saimniecību apmeklētājiem, noteikti ir nepieciešams iekļauties reģiona, novada, pagasta tūrisma aktivitātēs. „Te liela nozīme ir atbalstam no tūrisma nozares kolēģu puses, pirmkārt, iedrošināt lauku saimniecības kļūt atvērtām tūristiem, izskaidrojot priekšrocības un ieguvumus, otrkārt, iekļaut tās vietējās tūrisma infrastruktūras maršrutos,” paskaidroja Jānis Dūklavs.

Pasākumā piedalījās ražojošo un tūrisma lauku saimniecību pārstāvji, pašvaldību un nevalstisko organizāciju speciālisti, kā arī Zemkopības ministrijas eksperti. Ražojošās lauku saimniecības pārstāvēja maizes cepēji, biškopji, gaļas lopkopji, dārzenkopji un dārzkopji, piena lopkopji, siera ražotāji, zivju kūpinātāji un zvejnieki, alus darītāji un vīna ražotāji. **LL**

ZM informācija

PĀRTIKA

MĒRKIS – PAŠVALDĪBU IEPIRKUMOS VIETĒJIE PRODUKTI

Pārtikas produktu iepirkumiem Latvijas pašvaldības tērē vairāk kā 18 miljonus eiro ik gadu. Kā panākt, lai šī nauda pēc iespējas vairāk paliktu pašvaldību teritorijās, nodrošinot ekonomisko izaugsmi?

Pašvaldību un lauksaimniecības produktu ražotāju sadarbības veicināšanai LLKC pērn iesāka pilotprojektus Limbažos un Tukumā, kuru mērķis ir panākt, lai vietējo lauksaimnieku saražotā pārtika tiktu piedāvāta vietējām skolām, bērnudārziem un pārējām pašvaldību iestādēm. Vienlaikus arī apkopota informācija no 86 novadu pašvaldībām par iepirkumu procesu, bet ar 24 jau izveidojusies sadarbība.

Šobrīd iegūtā pieredze liecina, ka

vietējiem nelielajiem ražotājiem ir grūti startēt pašvaldību iepirkumos, kuros joprojām galvenais noteikums ir zemākā cena nevis saimnieciski izdevīgākais piedāvājums. Iepirkumi lielākoties tiek izsludināti vasarā, kad raža jau aug un saimnieki noietu tirgu tai jau sarunājuši.

Sarežģījumus katram konkrētām ražotājam bieži rada arī iepirkumu lotēs paredzētais produkcijas klāsts un piegādes noteikumi. LLKC sarunās ar pašvaldībām rekomendē lotes sadalīt, lai atsevišķi tiktu izsludināti iepirkumi produktiem, ko var piegādāt vietējie zemnieki, un produktiem, ko Latvijā neaudzē, piemēram, eksotiskajiem augļiem. Tāpat LLKC rosina iepirkumus vietējiem augļiem un dārzeņiem rīkot tiem Latvijā atbilstošajā sezonā.

Saimniekiem daudz vienkāršāk savu produkciju būtu iespējams piedāvāt ar kooperatīvu palīdzību. Taču nelielo saimniecību īpašniekiem ir sarežģīti atrast līderus, kuri varētu uzņemties vadību, turklāt jāreķinās arī ar salīdzinoši lieliem attālumiem, kas jāveic, komplektējot produkcijas piegādes.

Patlaban aktīvākās pašvaldības, kas atsaucās LLKC aicinājumam atvieglot iespējas vietējiem lauksaimniekiem piedalīties pašvaldību iepirkumos, ir Tukuma un Limbažu novadi. Šeit darbs sākas ar diskusijām starp novadu vadību, LLKC un lauksaimnieku pārstāvjiem. Tālāk apzināti vietējie ražotāji, saražotās produkcijas apjomi un noskaidrots, vai viņi šādos iepirkumos vēlētos piedalīties.

► 5. lpp.

◀ 4. lpp.

LLKC konsultanti ir iesnieguši priekšlikumus tehniskajās specifikācijās noteiktajiem termiņiem atbilstoši ražotāju iespējām piegādāt konkrētus produktus. Limbažos LLKC konsultanti zemniekiem palīdzēja sagatavot piedāvājumus, lai startētu iepirkumos. Tukumā veikts pētījums „Vietējo ražotāju tirgus daļas palielināšana pašvaldības pārtikas produktu iepirkumos: sociālekonomiskie ieguvumi un iespējamie riski. Situācijas analīze Tukuma novadā”.

Šogad darbs ar pašvaldībām tiks turpināts vēl plašāk, jo par vietējiem lauksaimniekiem atbilstošu iepirkumu organizēšanu sāktas sarunas vēl ar sešiem Latvijas novadiem. Savukārt Kokneses un Vecpiebalgas novados vietējie ražotāji jau startējuši iepirkumos.

LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis tic, ka pakāpeniski izdosies palielināt aizvien plašāku vietējo produktu piedāvājumu pašvaldību iestāžu iepirkumiem. Pasaulē ir labi piemēri – Zviedrijas pašvaldībās jau sen tiek ievērots uzstādījums, ka vietējiem priekšroka iepirkumos. Savukārt citur Eiropā iet vēl tālāk – lai saudzētu vidi un veselību, nosaka, ka priekšroka dodama ne tikai vietējiem, bet vietējiem bioloģiskajiem produktiem. Piemēram, Zviedrijas pilsētā Malmē skolās bērniem pusdienās tiek pasniegta tikai bioloģiski audzēta pārtika, Dānija noteikusi, ka 2015. gadā publiskajos iepirkumos 90% pārtikas būs bioloģiski audzēta, bet Itālijas galvaspilsētā Romā pašvaldību iepirkumos 69% pārtikas ir bioloģiska.

Limbažu novadā

Zaiga Blaua, LLKC Limbažu nodaļas uzņēmējdarbības konsultante:

– Pagājušogad sākām pilotprojektu, lai pašvaldību iepirkumos vairāk startētu vietējie lauksaimniecības produkcijas ražotāji. Vispirms tikāmie ar novada pašvaldības pārstāvjiem, lai saprastu, vai viņi vēlas iesaistīties šajā projektā. Pašvaldība atzina, ka būtu ieinteresēta, lai skolām un bērnudārziem tiktu piedāvāta veselīga vietējā pārtika. Nākamais solis bija sarīkotais seminārs lauksaimniekiem, iestāžu vadītājiem un pašvaldības pārstāvjiem, lai viņi labāk varētu saprast, kā varētu veidot šo sadarbības modeli. Pirmajā seminārā piedalījās arī daudz interesentu, kuri

vēlējās vairāk uzzināt par pašvaldību iepirkumiem. Otrā semināru sarīkojām tikai lauksaimniekiem, kuri audzē augļus un dārzeņus un varētu piedalīties šajos iepirkumos, apzinot iespējamus apjomus un teritorijas.

Mūsu novadā ir pilsēta un septiņi pagasti. Nākamais solis bija pāsākums, kurā uzstājās lektore Maija Placēna – Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta Nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktu sertifikācijas daļas vadītāja. Viņa informēja par iepirkumu noteikumiem un runāja ar skolu un bērnudārzu pārstāvjiem

Jāpanāk, lai vietējo lauksaimnieku saražotā pārtika tiktu piedāvāta vietējām skolām, bērnudārziem un pārējām pašvaldību iestādēm

par konkrētiem skaitļiem, kā aprēķināt produkcijas piegāžu apjomus, veidot tehnisko specifikāciju un kādiem jābūt kvalitātes rādītājiem. LLKC Limbažu konsultāciju birojā veicām aptauju un apkopojām rezultātus par to, cik augļu un dārzeņu produkcijas var piegādāt mūsu ražotāji, un cik liela nepieciešamība pēc tās būtu skolās un bērnudārzos. Vienlaikus sekojām līdzi, kad un kurā iestādē tiks izsludināts iepirkums. Kad kļuva zināms, ko katrs no ražotājiem var piedāvāt un kurā teritorijā, palīdzējām zemniekiem sakārtot dokumentus, jo viņi māk izaudzēt, bet problēmas sagādā darbs ar papīriem.

Kopumā vērtējot, pirmā problēma vietējo produktu piedāvāšanai pašvaldību iepirkumos ir cena. Otrkārt, mūsu reģionā nav īpaši daudz dārzeņu audzētāju, jo lielākoties esam lopkopības reģions. Treškārt, iepirkuma lotēs sortiments bija pārāk plašs, sākot ar redīsiem līdz kāļiem un rutkiem, puraviem un citiem zaļumiem, kurus ne katrs zemnieks audzē. Lielākoties, – bietes, kāpostus, kartupeļus. Tādējādi zemnieks nespēj vienā saimniecībā visu sagatavot. Tad

būtu nepieciešama kooperācija, un tas arī ir „vājais punkts”. Ar tās palīdzību varētu sabalansēt cenas, bet traucē atšķirīgie attālumus – kādam 30, citam 70 kilometri līdz piegādei. Šogad programma jāturpina un jācenšas tai piesaistīt arvien vairāk zemnieku. Nevaram teikt, ka mūsu pieredze bija rūgta, taču jāatzīst, ka jāsāk ar to, – kas ražos, un tur šis process apstājas. No LLKC nodaļas viedokļa izdarījām visu, kas bija iespējams. Vēlamies un varam sniegt palīdzību, lai izveidotos dārzeņu audzētāju un piegādes kooperatīvs, taču nav līderu, kas uzņemtos šo atbildību, turklāt tirgū situāciju jau nosaka pāris lielo kooperatīvu, kuri ir šeit galvenie spēlētāji.

Tukuma novadā

Daiga Bērzaļa, LLKC Tukuma nodaļas uzņēmējdarbības konsultante:

– Tukuma pašvaldība jau iesaistījās projektā „Foodlink”, un tā ietvaros bija paredzēti līdzekļi, lai piesaistītu ekspertus. Viņi sniedza padomus, kā labāk izstrādāt iepirkumu noteikumus. Pateicoties projektam, mēs varējām noorganizēt seminārus pārtikas produktu ražotājiem, ēdināšanas iestāžu personālam, skolu un bērnudārzu vadītājiem. Tajos tika skaidrots, kā bērnus vajadzētu pareizāk ēdināt, jo mums jau pastāv daudzas ierastas lietas, kuru iespaidā aizmirstam par veselīgu pārtiku. Tika sasauktas vairākas darba grupas, kurās lielākoties uz programmas īstenošanu raudzījāmies no zemnieku viedokļa, lai viņus ieinteresētu piedalīties iepirkumos lielākā skaitā. Tukuma nodaļa apzināja ražotājus, un viņu ir daudz, bet katram ir sava nostāja par šo iepirkuma procedūru, un daudziem – arī iepriekšēja negatīva pieredze.

Darbs projektā vēl nav pabeigts, jo diemžēl beidzies finansējums. Šobrīd strādājam pie iepirkumu stratēģijas un noteikumiem, taču paši iepirkumi nav izsludināti. Pavasarī process turpināsies, un tas ir labāk, jo iepriekšējā gadā, kad sākām sarunas ar zemniekiem, daudzi atzina, ka varētu būt mainījuši savu stādījumu struktūru, zinot par iepirkuma nosacījumiem. Pavasarī būs iespējams koriģēt stādījumu apjomus, lai dažādotu paredzamo piegādāto produkciju. **LL**

Iveta Tomsoņa,

LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

Dace Millere,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

GADA IENĀKUMU DEKLARĀCIJAS SAGATAVOŠANA PAR 2013. GADU

Gada sākums parasti ir zīmīgs ar to, ka grāmatveži steidz gatavot gada pārskatus, kā arī sagatavo ienākuma nodokļu deklarācijas par iepriekšējo gadu. Tiem saimnieciskās darbības veicējiem, kas par saimnieciskās darbības ienākumu maksā iedzīvotāju ienākuma nodokli, laika posmā no 2014. gada 1. marta līdz 1. jūnijam ir jāsgatavo un jāiesniedz gada ienākumu deklarācija.

Personu loku, kuriem ir saistoša gada ienākumu deklarācijas sagatavošana, var iedalīt divās grupās – tie, kuriem deklarācija ir jāsgatavo un likumā noteiktajā termiņā jāiesniedz obligāti, un tie, kuri deklarāciju sagatavo brīvprātīgi. Rakstā īsumā apskatīšu nosacījumus, kas jāievēro, sagatavojot deklarāciju gan obligāti, gan brīvprātīgi.

Kur meklēt informāciju par deklarācijas aizpildīšanu un iesniegšanu?

Pirmais un galvenais informācijas avots, protams, ir normatīvie akti – likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumi Nr. 568 „Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību”. Deklarācijas aizpildīšanas gaitā var būt nepieciešams ielūkoties arī citos MK noteikumos, kas izdoti saskaņā ar likumu „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.

Noderīga informācija ir atrodamā arī attiecīgajā Valsts ieņēmumu dienesta mājas lapas www.vid.gov.lv sadaļā.

Gada ienākumu deklarācijas veidlapa

Gada ienākumu deklarācija sastāv no deklarācijas D un no šādiem pielikumiem:

- taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ienākumi D1;
- taksācijas gadā gūtie ienākumi, kuriem tiek piemērota samazināta nodokļa likme D1¹;
- fiziskās personas (rezidenta) ārvalstīs gūtie ienākumi D2;
- fiziskās personas (jūrnieka), kas ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starp-

tautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, ārvalstīs gūtie ienākumi D2¹;

- ienākumi no saimnieciskās darbības D3;
- ienākumi no saimnieciskās darbības, ja nodokļa maksātājs kāro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā D3¹;
- attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem D4;
- saimnieciskās darbības ienākumu deklarācija nodokļa maksātājam, kas maksā fiksēto ienākuma nodokli D5.

Diez vai būs sastopams tāds gadījums, kad nodokļu maksātājam būs jāsgatavo visi gada ienākumu deklarācijas pielikumi.

Turklāt vairākos gadījumos normatīvie akti paredz arī atvieglotu deklarācijas aizpildīšanas kārtību.

Kādos gadījumos gada ienākumu deklarāciju var iesniegt brīvprātīgi?

Šādi gadījumi ir vairāki, un deklarācijas iesniegšana brīvprātīgi parasti tiek veikta, lai saņemtu no valsts budžeta pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Deklarāciju brīvprātīgi var iesniegt tad, ja nodokļu maksātājam gada laikā nav piemērots viss neapliekamais minimums vai citi likumā noteiktie atvieglojumi. 2013. gadā neapliekamā minimuma un atvieglojumu summas bija šādas:

- neapliekamais minimums – 540 LVL;
- neapliekamais minimums pensionāram – 1980 LVL;
- atvieglojums par apgādībā esošu personu – 900 LVL;
- papildu atvieglojumi:
- personai, kurai noteikta I vai II invaliditātes grupa, – 1296 LVL;
- personai, kurai noteikta III invaliditātes grupa, – 1008 LVL;
- politiski represētai personai vai nacionālās pretošanās kustības dalībniekam – 1296 LVL.

Nodokļu maksātājs gada laikā var būt izdarījis arī viena vai vairāku attaisnoto izdevumu maksājumus, kas dod tiesības saņemt nodokļa pārmaksas atmaksu. Attaisnotie izdevumi var būt šādi:

attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem

un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem;

veiktie ziedojumi un dāvinājumi; privātajos pensiju fondos veiktās iemaksas;

apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;

ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas, ja šīs apliecības bijušas nodokļa maksātāja īpašumā vismaz 60 mēnešus.

Izglītības un ārstniecisko attaisnoto izdevumu sastāvu un normas nosaka MK 2001. gada 31. jūlija noteikumi Nr. 336 „Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem”. Šiem izdevumiem ir noteikts limits 150 latu apmērā, kas gan netiek piemērots attiecībā uz izdevumiem par plānotajām operācijām un zobārstniecības pakalpojumiem (ieskaitot zobu protezēšanu). Nodokļu maksātājs savā gada ienākumu deklarācijā drīkst iekļaut arī ģimenes locekļu attaisnotos izdevumus.

Attiecībā uz ziedojumiem un dāvinājumiem, kā arī iemaksām pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem arī ir noteikts ierobežojums – šie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 20 procentus no nodokļa maksātāja apliekamā ienākuma. Savukārt, iemaksas pensiju fondos un apdrošināšanas prēmijas nedrīkst pārsniegt 10 procentus no apliekamā ienākuma.

Attaisnotos izdevumus par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem norāda deklarācijas D4 pielikumā (ja attaisnotos izdevumus deklarē arī par ģimenes locekļiem, tad par katru ģimenes locekli ir jāsgatavo atsevišķs D4 pielikums). Ziedojumu un dāvinājumu summas, kā arī iemaksas pensiju fondos un apdrošināšanas prēmijas norāda gada ienākumu deklarācijā D.

Kādos gadījumos deklarācija ir jāiesniedz obligāti?

Nodokļu maksātājam noteikti ir jāzina tie gadījumi, kad deklarācija ir iesniedzama obligāti. Ja deklarācija likumā noteiktajā termiņā netiek iesniegta, tas nodokļa maksātājam draud ar soda sankcijām.

► 7. lpp.

◀ 6. lpp.

Gada ienākumu deklarācija obligāti ir jāiesniedz tiem nodokļu maksātājiem, kas 2013. gadā ir:

- veikuši saimniecisko darbību (zemiņu saimniecības īpašnieks, individuālais komersants, saimnieciskās darbības veicējs, persona, kas guvusi ienākumus no profesionālās darbības u. c.);
- guvuši ienākumus ārvalstīs;
- guvuši ar nodokli neapliekamus ienākumus¹, kas kopumā 2013. gadā pārsniedza 2160 latus (piemēram, pārdota personīgā manta, saņemts valsts vai ES atbalsts lauksaimniecībai u. c.);
- guvuši ienākumus, kas apliekami ar 10% likmi un no kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā (piemēram, pārdoti kokmateriāli, saņemtas dividendes vai cits ienākums no kapitāla);
- guvuši citus ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, no kuriem izmaksas vietā nav ieturēts nodoklis.

Skaidrojumi par atsevišķu deklarācijas pielikumu aizpildīšanu

D1 pielikumā norāda Latvijā gūtos ienākumus (tai skaitā arī neapliekamos). Liela daļa no šajā pielikumā norādāmās informācijas tiek iegūta no ienākuma izmaksātāja izsniegtā paziņojuma par fiziskai personai izmaksātajām summām (ja deklarāciju iesniedz elektroniski, tad Valsts ieņēmumu dienestam pieejamā informācija šajā deklarācijas pielikumā tiek ielašīta automātiski).

Tiem nodokļu maksātājiem, kas nav reģistrējušies kā saimnieciskās darbības veicēji un saņem ES vai valsts atbalstu lauksaimniecībai, D1 pielikumā nenorāda šādus **valsts** atbalstus:

- kredītprocentu daļējai dzēšanai,
 - apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai,
 - lopkopībai.
- Meža īpašnieki, kas nav reģistrējuši saimniecisko darbību, D1 nenorāda šādus atbalsta veidus:

- mežu ekonomiskās vērtības uzlabošanai,
- infrastruktūrai, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu,

- lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējai apmežošanai,
- mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošanai un preventīvo pasākumu ieviešanai.

Pārējie atbalsta veidi, ja tādi 2013. gadā ir saņemti, šajā deklarācijas pielikumā ir jānorāda. Bet jāņem vērā, ka 2013. gadā saņemtās valsts un ES atbalsta summas lauksaimniecībai un lauku attīstībai netiek apliktas ar nodokli.

Vairākos gadījumos normatīvie akti paredz arī atvieglotu deklarācijas aizpildīšanas kārtību

D1¹ pielikumā norāda tos ienākumus, kam piemēro samazināto nodokļa likmi (10%). Ja taksācijas gada laikā ir bijuši ar 10% nodokli apliekami ienākumi, no kuriem nodoklis izmaksas brīdī ir ieturēts, tad šis pielikums nav jāpilda. Viens no gadījumiem, kad izmaksas brīdī nodoklis nav ieturēts, ir šāds – fiziskā persona (kura nav saimnieciskās darbības veicējs) pārdod citai fiziskai personai (kura nav saimnieciskās darbības veicējs) kokmateriālus. Tas nozīmē, ka šajā gadījumā neviens nav ieturējis nodokli un ienākuma saņēmējam darījums jānorāda D1¹ pielikumā un jāaprēķina nodoklis.

D3 un D3¹ pielikumus aizpilda saimnieciskās darbības veicēji. D3 pielikums ir paredzēts tiem saimnieciskās darbības veicējiem, kas grāmatvedību kārtē vienkārsā ieraksta sistēmā, bet D3¹ pielikumu aizpilda divkārsās grāmatvedības kārtotāji. D3 pielikumā ieraksti tiek veikti, pamatojoties uz Saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāla datiem, kā arī uz pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķina kartēs un inventāra sarakstos norādīto informāciju (parasti pirms deklarācijas pielikuma aizpildīšanas žurnālā norādītos saimnieciskās darbības izdevumus precizē, izmantojot Izdevumu precizēšanas tabulu). Lauksaimniekiem jāņem vērā, ka deklarācijas D3 pielikumā atsevišķi ir jānorāda ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas (01.1. rinda). 2013.

gadā saņemtās lauksaimniecības atbalsta summas jānorāda deklarācijas 08. rindā „Neapliekamie ienākumi”.

D3¹ pielikums tiek aizpildīts, pamatojoties uz individuālā komersanta finanšu pārskata un citiem grāmatvedības datiem. Šajā pielikumā līdzīgi kā uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā par likumā noteiktām pozīcijām tiek koriģēta ieņēmumu un izdevumu starpība.

D5 pielikums ir paredzēts tiem nodokļa maksātājiem, kas ir izvēlējušies maksāt fiksēto nodokli.

Pēc deklarācijas pielikumu aizpildīšanas kā noslēdzošais darba posms ir gada deklarācijas D aizpildīšana.

Deklarācijas iesniegšanas termiņš un kārtība

Tiem nodokļu maksātājiem, kuriem deklarācija ir jāiesniedz obligāti, deklarācijas iesniegšanas termiņš ir no 1. marta līdz 1. jūnijam.

Saimnieciskās darbības veicējiem deklarācija ir jāiesniedz, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu. Pārējie nodokļu maksātāji deklarāciju drīkst iesniegt arī papīra veidā.

Līdz kuram datumam ir jāsamaksā aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis?

Ja veidojas apliekamais ienākums un ir jāsamaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nodokļa maksāšanas termiņš ir atkarīgs no nodokļa summas. Ja aprēķinātā summa ir līdz 450 latiem (pārreķinot eiro tie ir 640,29 eiro), tad nodoklis ir jāsamaksā līdz 16. jūnijam. Ja nodokļa summa pārsniedz 450 latus (640,29 eiro), tad nodokli budžetā iemaksā trīs vienādos maksājumos – līdz 16. jūnijam, 16. jūlijam un 16. augustam.

Jāņem vērā, ka deklarāciju par 2013. gadu aizpilda latus, un tas nozīmē, ka arī aprēķinātais nodoklis ir latus, bet nodoklis ir jāsamaksā eiro. Ja, piemēram, tiek aprēķināts nodoklis 210 latu apmērā, tad maksājamā summa būs $210 : 0,702804 = 298,80$ eiro.

Saimnieciskās darbības veicējiem jāņem vērā, ka vienlaikus ar deklarāciju ir jāiesniedz arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumu aprēķins. **LI**

Linda Puriņa, LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja

¹ Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi ir noteikti likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9. pantā

**GRĀMATVEDĪBA
UN NODOKĻI**

FIZISKO PERSONU NEATMAKSĀTO AIZDEVUMU DEKLARĒŠANA

Valsts ieņēmumu dienests informē, ka ar 2013. gada 6. novembrī Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (turpmāk – likums) ir papildināts ar jaunu ienākumu veidu – ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem.

Minētie grozījumi likumā stājās spēkā 2014. gada 1. janvārī un regulējums par aizdevumu pielīdzināšanu ienākumam, izpildoties noteiktiem nosacījumiem, ir piemērojams aizdevumiem, kas izsniegti, sākot ar 2014. gada 1. janvāri. Attiecībā uz tiem aizdevumiem, kas izsniegti līdz 2013. gada 31. decembrim, likumā ir noteikts Valsts ieņēmumu dienesta informēšanas pienākums.

Aizdevumaņēmējam – fiziskajai personai ir pienākums sniegt Valsts

ieņēmumu dienestam informāciju par aizdevumiem (to daļu), kas tam ir izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013. gada 31. decembrim, ja neatmaksātais aizdevums (tā daļa) no viena aizdevēja pārsniedz 15 000 eiro.

Par kādiem aizdevumiem, kas izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013. gada 31. decembrim informācija ir jāsniedz Valsts ieņēmumu dienestā?

Valsts ieņēmumu dienestā informācija ir jāsniedz par tiem aizdevumiem, kuru neatmaksātā daļa no viena aizdevēja pārsniedz 15 000 eiro.

Par kādiem aizdevumiem informācija Valsts ieņēmumu dienestā nav jāsniedz?

Informācija nav jāsniedz par aizdevumiem, ja aizdevēju un aizdevuma

ņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, kā arī, ja aizdevējs ir kredītiestāde vai krājaizdevu sabiedrība vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai.

Kam ir jāsniedz informācija Valsts ieņēmumu dienestā?

Likums uzliek par pienākumu informāciju Valsts ieņēmumu dienestam sniegt aizdevumaņēmējam – fiziskajai personai.

Kādā termiņā ir jāsniedz informācija Valsts ieņēmumu dienestā?

Informācija Valsts ieņēmumu dienestā aizdevumaņēmējam ir jāsniedz līdz 2014. gada 30. jūnijam.

► 9. lpp.

AIZPILDĪŠANAS PIEMĒRS

Jānis Bērziņš, p.k. XXXXXX-ZZZZ, 2012. gada 5. janvārī ir saņēmis aizdevumu Ls 50 000 no SIA „BC”, reģ. Nr. XXXXXXX,

kurai nav licences patērētāja kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai. Aizdevuma atmaksas termiņš ir noteikts 2030. gada 5. janvāris. Aizdevuma neatmaksātā daļa 2013. gada 31. decembrī ir Ls 35 000

vai 49 800,51 eiro (35 000 /0,702804).

Informācija par aizdevumu fiziskajai personai 2013. gads II Aizpilda aizdevumaņēmējs

Aizdevumaņēmēja vārds, uzvārds	Aizdevumaņēmēja personas kods	Adrese
Jānis Bērziņš	XXXXXX-ZZZZ	Rīga, Kokles iela 69

Nr. p.k.	Aizdevēja nosaukums	Reģistrācijas numurs/personas kods	Rezidences valsts	Adrese	Aizdevuma izsniegšanas datums	Izsniegtā aizdevuma (tā daļas apmērs)	Aizdevuma atmaksas termiņš
1	SIA „BC”	reģ. Nr. XXXXXXX	Latvija	Rīga, Katoļu iela 76	05.01.2012	49 800,51	05.01.2030

AIZPILDĪŠANAS PIEMĒRS

Jānis Bērziņš, p.k. XXXXXX-ZZ-ZZ no SIA „BC”, reģ. Nr. XXXXXXX, kurai nav licences patērētāja kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai, līdz 2013. gada 31. decembrim ir saņēmis vairākus aizdevumus:

2011. gada 3. martā aizdevumu, kura atmaksas termiņš ir noteikts 2014. gada 1. marts un kura neatmaksātā daļa 2013. gada 31. decembrī ir 5000 eiro.

2012. gada 3. martā aizdevumu, kura atmaksas termiņš ir noteikts 2016. gada 1. marts un kura neatmaksātā daļa 2013. gada 31. decembrī ir 4000 eiro.

2013. gada 3. martā aizdevumu, kura atmaksas termiņš ir noteikts 2016. gada 1. marts un kura neatmaksātā daļa 2013. gada 31. decembrī ir 7000 eiro.

Informācija par aizdevumu fiziskajai personai 2013. gads II Aizpilda aizdevumaņēmējs

Aizdevumaņēmēja vārds, uzvārds	Aizdevumaņēmēja personas kods	Adrese
Jānis Bērziņš	XXXXXX-ZZZZ	Rīga, Kokles iela 69

Nr. p.k.	Aizdevēja nosaukums	Reģistrācijas numurs/personas kods	Rezidences valsts	Adrese	Aizdevuma izsniegšanas datums	Izsniegtā aizdevuma (tā daļas apmērs)	Aizdevuma atmaksas termiņš
1	SIA „BC”	reģ. Nr. XXXXXXX	Latvija	Rīga, Katoļu iela 76	03.03.2011	5000	01.03.2014
2	SIA „BC”	reģ. Nr. XXXXXXX	Latvija	Rīga, Katoļu iela 76	03.03.2012	4000	01.03.2016
3	SIA „BC”	reģ. Nr. XXXXXXX	Latvija	Rīga, Katoļu iela 76	03.03.2011	7000	01.03.2016

◀ 8. lpp.

Kā tiek noteikts aizdevuma neatmaksātās daļas apmērs un tas, vai informācija par aizdevumu jāsniedz, ja aizdevums nav izsniegts eiro?

Ja aizdevums ir izsniegts latos vai citā valūtā, kas nav eiro, nosakot tā neatmaksāto daļu eiro, tiek izmantots Latvijas Bankas noteiktais kurss 2013. gada 31. decembrī. Ja aizdevums nav izsniegts latos vai eiro, tad, nosakot aizdevuma neatmaksātās daļas apmēru eiro, sākotnēji tā pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa 2013. gada 31. decembrī tiek pārrēķināta latos, un pēc tam no latiem pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa – eiro.

PIEMĒRS

Līdz 2013. gada 31. decembrim saņemtā aizdevuma neatmaksātā daļa ir 50 000 USD. Aizdevuma neatmaksātā daļas apmērs latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa 2013. gada 31. decembrī ir Ls 25 750 (50 000 x 0,515), aizdevuma neatmaksātās daļas apmērs eiro ir 366 389,95 (25 750/0,702804).

Kāda veidlapa tiek aizpildīta, sniedzot informāciju par aizdevumiem (to daļu), kas nav atmaksāti līdz 2013. gada 31. decembrim?

Sniedzot Valsts ieņēmumu dienestā informāciju par aizdevumiem (to daļu), ir jāaizpilda Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 „Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 1.¹ pielikuma „Informācija par aizdevumu fiziskajai personai” II sadaļa, kurā informācija ir jāuzrāda aizdevumaņēmējam.

Kāda informācija tiek uzrādīta veidlapā?

Veidlapā tiek norādīta informācija par aizdevēju (vārds, uzvārds vai nosaukums, personas kods vai reģistrācijas numurs), aizdevumaņēmēju (vārds, uzvārds, personas kods), kā arī informāciju par aizdevuma izsniegšanas datumu, tā neatmaksāto daļu uz 2013. gada 31. decembri un līgumā paredzēto atmaksas termiņu. Veidlapā aizdevuma neatmaksātās daļas apmērs tiek norādīts eiro. **LI**

Valsts ieņēmumu dienesta
Nodokļu pārvalde

LAUKSAIMNIECĪBA

LV-BIO-01
Lauksaimniecība ES

Izcelsme produkta sastāvā esošajām izejvielām
Lauksaimniecība ES (visas izejvielas iegūtas ES)
Lauksaimniecība ārpus ES (izejvielas iegūtas trešajās valstīs)
Lauksaimniecība ES ārpus ES (izejvielas iegūtas gan trešajās valstīs, gan ES)

Kontroles institūcijas koda Nr. LV-BIO-01

ISO starptautiskais valsts kods, vieta, kur pārbaude veikta

Atsauces numurs

Noteiktais trīs burtu termins
BIO, EKO, ORG, OKO

BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBAS SISTĒMA UN BIOPRODUKTU MARĶĒJUMS

Eiropas Kopienas normatīvie akti nosaka pamatprincipus par bioloģisko produktu ražošanu, marķēšanu, kontroli un tādejādi arī aizsardzību produktiem, kas iegūti ar bioloģiskās ražošanas metodēm. Eiropas Savienības dalībvalstīs ir noteikta vienota kārtība, kādām jābūt obligātajām norādēm bioloģisko produktu marķējumā.

Padomes regulas (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu pielikumā ir uzskaitīti termini (piemēram, LV: bioloģisks, ekoloģisks), kurus var izmantot visā Kopienā un jebkurā Kopienas valodā, atsevišķi vai saistīti, tādu produktu marķēšanai un reklamēšanai, kuri atbilst bioloģiskās lauksaimniecības regulas prasībām.

Eiropas Savienības dalībvalstīs ir izveidota kontroles sistēma, kurā darbojas viena vai vairākas neatkarīgas valsts un/vai privātas kontroles institūcijas. Latvijā bioloģiskās lauksaimniecības saimniecību un pārtikas pārstrādes uzņēmumu sertifikāciju veic divas kontroles institūcijas: SO „Vides kvalitāte” (koda Nr.

LV-BIO-01) un Valsts SIA „Sertifikācijas un testēšanas centrs” (koda Nr. LV-BIO-02).

Kontroles sistēma ietver visus normatīvajos aktos noteiktos piesardzības un kontroles pasākumus, kas nodrošina godīgas konkurences apstākļus bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotājiem un šo produktu uzticamību patērētāju vidū. Ņemot vērā to, ka sertifikācijas procesam jābūt nepārtrauktam, kontroles institūcija uzņēmumu pārbauda vienreiz gadā, bet augsta riska uzņēmumā tiek veiktas ārpuskārtas un nepieteiktas pārbaudes.

Ja produkti ražoti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības pamatprincipiem, tad uzņēmumam kontroles institūcija izsniedz sertifikātu, kas dod tiesības produktu marķējumā norādīt atsauci „Bioloģisks”, „Ekoloģisks” vai to atvasinājumus „Bio”, „Eko”. Bioloģisko produktu marķējumā jābūt obligātajām norādēm (skat. attēlā). **LI**

Adrija Sietiņšone, PVD Pārtikas uzraudzības departamenta Augu izcelsmes produktu, dzērienu un bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības daļas vecākā eksperte

LOPKOPIBA

GOVJU KOMFORTA PRASĪBAS KŪTĪ

Domājot par ganāmpulku un govju mītnu paplašināšanu, visvairāk apspriežamie jautājumi ir komforta vieta dzīvniekiem un nepieciešamie kapitālieguldījumi.

Precīza un pārdomāta plānošana ir vairāk nekā nepieciešama, jo katra kļūda govju komforta nodrošināšanā nesīs lielus zaudējumus nākotnē. Saimnieki bieži brīnās, kā tas var notikt, ka pie līdzvērtīgas barības bāzes vienā saimniecībā piens tek un govīs ir veselīgas, otrā – rezultātu nav. Maksimāls komforts govīm mītnēs ir šī noslēpuma atslēgas vārds.

Kūts būvēšana vai rekonstrukcija – tas ir kompromiss starp vēlmēm un iespējām. Šoreiz pieminēšu pamatlīnijas, kas ir jāievēro nepiesietās turēšanas kūtīs un kuras nedrīkstam ignorēt, plānojot, rekonstrējot vai uzlabojot govju mītnes.

1. Vieta

Vieta ir pirmais, kas jāsarēķina. Katrai govij nepieciešami vismaz 8–10 m², ieskaitot ejas un barības galdus.

2. Ventilācija

Gaisa plūsma ir nākamais vitāli svarīgais faktors, bet Latvijā tam bieži nepievēršam pietiekamu uzmanību.

Nevajag jauncelni „lipināt” pie jau esošajām būvēm. Tas var izjaukt dabīgās gaisa plūsmas un nebūs iespējams nodrošināt pietiekamu ventilāciju. Kūts sānu malai jāatrodas pēc iespējas perpendikulāri valdošajiem vējiem.

Sānu malās atvērtajai daļai jābūt 2,5–4 m augstai atkarībā no kūts platuma un govju skaita (0,75 m uz govju gulvietas rindu).

Pieaugušai govij nepieciešamais svaigā gaisa daudzums vasarā ir 280 m³/stundā, bet ziemā – 133 m³/stundā.

Ventilācijas sistēmas konkrētās prasības un izmērus, protams, ietekmēs jumta laidums, slīpums, augstums, bet ventilācijas atvērsumam jumta korē jābūt 2% no kūts platuma.

3. Gulvietu skaits un dizains

Govīm diennaktī kopā ir jāguļ pietiekami ilgs laiks, lai tās būtu atpūtušās un veselīgas, ar spēcīgu imūnsistēmu. Govs diena ir sadalīta daudzos ciklos (ēšana, dzeršana, gulēšana), tāpēc barī-

bai un ūdenim ir jābūt brīvi un ērti sasniedzamam no jebkuras gulvietas kūtī. Minimālais laiks, kas govij ir jāpavada, guļot gulvietā, ir 12 stundas, optimālais – 13–14 stundas, ideālais – 17–18 stundas. Katra papildus stunda virs minimuma govīs diennakts izslaukumu palielinās par 0,5–1 kg piena no govīs dienā.

- Vislabākais būtu uz 90 govīm plānot 100 gulvietas atbilstoši govju lielumam.

- 700 kg smagai melnraibajai Holšteinas šķirnes govij nepieciešamie gulvietas izmēri ir 1,28 m platumā un 1,80 m garumā. Lai govīs gulvietās gulētu taisni nevis pa diagonāli, aiz krūšu balsta jābūt vismaz 50–85 cm uz priekšu un 100 cm augstumā bez šķēršļiem, kas varētu traucēt izklupienam piecelšanās brīdī.

- Govju gulvietām ir jābūt mīkstām. Guļot uz cietas pamatnes, tiek traucēta asins plūsma caur tesmeni.

- Betonētajām gulvietām ir jābūt ar 2–3 grādu slīpumu un jāatrodas ne augstāk par 20 cm no mēslu ejas.

- Ja nepietiek pareiza izmēra gulvietu, govīs negrib gulēt gulvietās un tām ir lielāka iespējamība klibot, saslimt ar mastītu, kā arī pasliktinās auglības rādītāji.

- Jūs tikai un vienīgi finansiāli iegūsi, ja pareizi izplānosiet kūti un atbilstoši govju lielumam ierīkosiet gulvietas.

4. Ejās

Palielinoties govju skaitam kūtī, ir jānodrošina brīva govju kustība, bez šķēršļiem, tāpēc eju platumam starp gulvietu rindām jābūt 3 m un pie barības galda – 4 m.

- Katrai govij nepieciešamais barības galda garums ir 0,7m, arī ūdenim

ir jābūt brīvi pieejamam. Tas nozīmē, ka 10% govju no grupas ir jāspēj vienlaikus dzert, vienai govij paredzot 10–20 cm dzirdnes garumu.

- Rūpīgi ir jāizplāno govju kustība uz slaukšanās zāli, pie barības galda un dzirdnēm un pats ātrākais ceļš atpakaļ uz gulvietām.

5. Slaukšanas zāle

Bieži saimnieki mēģina paplašināt ganāmpulkus, nesamērojot to ar slaukšanas zāles lielumu. Slaukšanās laiks ar gaidīšanu slaukšanas zālē nedrīkst pārsniegt 2 stundas dienā. Pie mums gan lielākoties laiks tiek pārtērēts, lēni strādājot slaukšanas zālē, tāpēc slaukšanas laiks vienai grupai pagarinās.

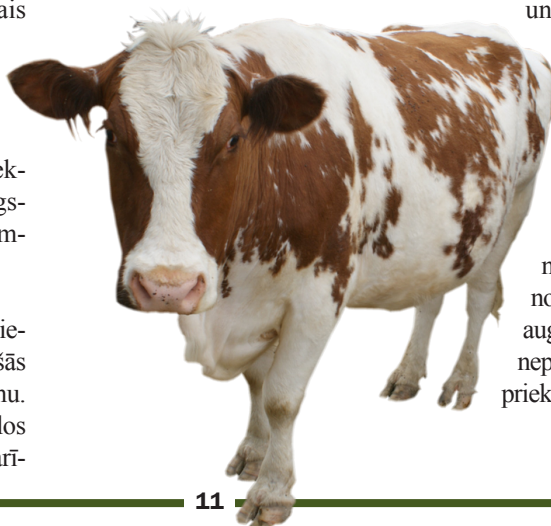
Būtiskākie pamatnosacījumi govju komfortam kūtī:

- pietiekama ventilācija un gaisa plūsma;
- lielāks atbilstoša izmēra gulvietu skaits nekā govju skaits grupā;
- pareizi saplānota govju kustība jeb plūsma;
- pārdomāta darbaspēka un slaukšanas zāles efektivitāte.

Kāds angļu zemnieks pastāstīja, ka, paplašinot kūti līdz 400 slaucamajām govīm, gulvietas tika saplānotas ar pietiekamu vietu izklupienam govīm pieceloties, lai govīs gulētu taisni un mazāk mēslotos stāvvietās. Govīm ieejot jaunajās gulvietās, būtiski samazinājās kāju atspaidījumi un mastīti. Bijis acīmredzams, ka govīs jūtas labi rekonstruētajā kūtī, kur eju platumi bija 3,5 un 4,8 m. Rekonstruētajā daļā stundu pirms slaukšanās 92% govju gulēja gulvietās, salīdzinājumā ar 60% vecajā kūts daļā, un mastīti samazinājās no 26% uz 19%. Tas bijis pārsteigums saimniekiem, cik būtiski un ātri uzlabojušies govju veselības rādītāji.

Par būtisku somatisko šūnu skaita samazinājumu vidēji ganāmpulkā no 300–400 tūkstošiem līdz rādītājam zem 100 tūkstošiem stāsta arī viens Latvijas zemnieks. Samazinājums noticis, pateicoties pareizāk izplānotai ventilācijai un atbilstošam kūts augstumam jaunajā kūtī, jo turēšana nepiesietī un uz smiltīm notika arī iepriekšējā kūtī. **LL**

Silvija Dreijere,
lopkopības konsultante

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

BRISELES GAITEŅOS

LIELLOPU NOZARE: CENAS UN PATĒRIŅŠ SAMAZINĀS

Lielopu nozarē ražošanas izmaksas pieaug, bet cenas tirgū stāv uz vietas vai samazinās, līdz ar to samazinās ražošanas apjomi, secināts COPA–COGECA un EK rikotajā darba grupā par liellopiem un teļiem. Tajā kā eksperts no Latvijas piedalījās Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas pārstāvis Dainis Rungulis.

Darba grupā secināts, ka ES vidēji par 4,5% ir samazinājies gan dzīvnieku skaits, gan gaļas ražošanas apjoms. Pērn liellopu gaļai turpinājies arī cenu kritums – vidēji par 2,1%, bet teļa gaļai pērn bija neliels cenas kāpums. Situāciju ES ietekmēja Krievijas un Turcijas tirgu aizvēršana importam no ES, vienlaikus pavērās eksporta iespējas uz Alžīriju, Šveici un citiem mazākiem eksporta tirgiem. ES liellopu

gaļu iaved galvenokārt no Brazīlijas, Argentīnas, Urugvajas, ASV un Austrālijas. ES kopumā liellopu gaļu saražo mazāk nekā patērē.

Situācija liellopu gaļas tirgū dažādās ES valstīs pērn bija atšķirīga. Vācijā gaļas ražošanas apjomi samazinājušies par 6%, arī cenas ir zemākas nekā aizpērn. Holandē nozarē nav būtisku izmaiņu, lai gan vērojama tendence ražošanai un cenām samazināties. Itālijā liellopu gaļas cenas nemainās, bet palielinās ražošanas izmaksas un samazinās iekšējais patēriņš. Dānijā liellopu kaušana samazinājusies par 6%, cenas krītas, īpaši govīm. Par cenas un ražošanas apjomu samazināšanos ziņo arī Francija un Beļģija, savukārt nosacīti stabila situācija ir Skandināvijā, Austrijā un Čehijā.

Liellopu nozarei jārēķinās ar ES

iecerēm jau šogad parakstīt brīvās tirdzniecības līgumu ar Kanādu, kas citstarp paredz Kanādai piešķirt apmēram 50 tūkstošus tonnu lielu liellopu gaļas eksporta kvotu uz ES. Līdzīga apjoma eksporta kvotu plānots piešķirt arī ASV, ar kuru plānots brīvās tirdzniecības līgumu parakstīt 2016. gadā. Šie līgumi radīs papildu spiedienu ES tirgū, un, visticamāk, cenu samazinājumu liellopu gaļai. ES neplāno atteikties no līgumiem un produktu importa kvotām, jo lauksaimniecība ir tikai neliela daļa, kas ietverta šajos līgumos. ES valstu pārstāvji darba grupā norādīja, ka nevajadzētu ziedot liellopu gaļas sektoru, lai sakārtotu citus jautājumus ar ASV un Kanādu. EK norāda, ka ES valstīm būtu jāceļ liellopu sektora konkurētspēja kopējā tirgū. **LL**

GATAVO PRIEKŠLIKUMUS JAUNIEM PĒTĪJUMIEM

COPA–COGECA sagatavojusi priekšlikumus jaunām Eiropas Inovāciju partnerības fokusa grupām, kuru mērķis ir veicināt zinātnes un praktiskās lauksaimniecības ciešāku sadarbību. Darba grupā Latvijas lauksaimnieku intereses pārstāvēja LLKC projektu vadītājs Andrejs Briedis.

Eksperts informē, ka iepriekš COPA–COGECA dalīborganizācijas tika aicinātas aizpildīt un iesūtīt anketu, kas apkopotu informāciju par dalību zinātnes projektos. Līdzšinējā aktivitāte ir ļoti niecīga – līdz februāra vidum saņemta tikai viena anketa no spēņu kooperatīva. Arī pārējās organizācijas ir aicinātas informēt gan par pašreizējo dalību pētniecības projektos, gan arī par līdzšinējo pieredzi.

COPA–COGECA informācijas apmaiņas sistēmā „Agriinfo” tiek regulāri atjaunota informācija par aktuālajiem projektu uzsaukumiem. Interesentiem – COPA–COGECA dalīborganizāciju pārstāvjiem, kas vēlas darboties projektu konsultatīvajās padomēs, jāpiesakās pie Pētījumu un inovāciju darba grupas kontaktpersonas Tania Runge.

Gada sākumā neformālas sanāksmes laikā tika sagatavoti priekšlikumi

par 8 jaunajām fokusa grupām sekojošos tematiskajos virzienos:

1. ADV lauksaimniecības ienesīgums (ADV – augstas dabas vērtības; HNV – high nature value) – kā uzlabot ADV lauksaimniecības rentabilitāti, nepazaudējot dabas vērtības?

2. Alternatīvas un inovatīvas piegādes ķēdes – ieņēmumu palielināšana un līdzsvara uzlabošana.

3. Ražības optimizēšana ekofokusa platībās – kā labāk izmantot ekofokusa platības, lai saglabātu laukaugu konkurētspēju?

4. Pastāvīgo zālāju rentabilitāte – to apsaimniekošana, integrējot konkurētspējīgu ražošanu, oglekļa uzkrāšanu, resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

5. Mēslojuma efektivitāte – ar inovatīvu mēslošanu, kultūraugu atlieku apsaimniekošanu, apūdeņošanu, augsēku, organisko vielu apsaimniekošanu, augsnes kvalitātes saglabāšanu un augsnes mikroorganismiem risināt konfliktu starp kultūraugu kvalitātes prasībām un normatīvo aktu prasībām (Nitrātu direktīva, Ūdens direktīva).

6. Integrētā augu aizsardzība augsnes slimību novēršanai – kādi paņēmieni praksē izmantojami augsnes

slimību ierobežošanai ir pieejami attiecīgajām kultūrām? Kādas alternatīvās metodes izmantojamas augsnes dezinfekcijai?

7. Antibiotiku samazināšanas iespējas putnkopībā.

8. Efektivitātes palielināšana ar precīzu plānošanu, ražošanu un monitoringu, izmantojot GNSS (globālā satelītu navigācijas sistēma).

Martā plānota ekspertu konkursa izsludināšana 1., 4., 5. un 8. tēmai.

Tā kā COPA–COGECA formāli tiešā veidā nevar iesniegt savus priekšlikumus par fokusa grupu tematiku Lauksaimniecības ģenerāldirektorātā (turpmāk DG Agri), tad ir svarīga dalīborganizāciju balss. Fokusa grupu tēmas nominē DG Agri, konsultējoties ar SCAR (Standing Committee on Agricultural Research – Lauksaimniecības pētījumu pastāvīgā komiteja). Fokusa grupu mērķis – noskaidrot esošo situāciju un noteikt iespējamus inovatīvos risinājumus. Ekspertu pieņemšanās darbam fokusa grupās jāveic trīs nedēļu laikā pēc to izsludināšanas. Diemžēl lauksaimnieki ne vienmēr var atrast laiku, lai piedalītos fokusa grupu darbā. Līdz šim lauksaimnieku lomu salīdzinoši labi aizpilda konsultatīvo dienestu darbinieki. **LL**

ES JAUNI MĒRĶI BIODEGVIELAI

Eksperts informē, ka pēdējā laikā kļuvis aktuāls jautājums par pirmās paaudzes biodegvielu, atbalstu tās ražošanai un aizsardzību no importētās biodegvielas. Polijas pārstāvis darba grupā norādījis, ka ES pastāv atbalsts biodegvielas ražošanai, taču lielāko daļu atbalsta saņem importētāji pamatā no ASV, kur biodegvielas ražošanas izmaksas ir zemākas, jo tiek izmantotas cukurniedres un palmu eļļa. Šī problēma tikšot izmeklēta un par rezultātiem ziņots Eiropas Komisijai.

Vērtējot bioenerģijas ražošanas perspektīvas, ES pieņemamāka būs bioenerģija, kas tiks iegūta no atkritumiem un nepārtikas izejvielām. Līdz ar to pakāpeniski tiks samazināts atbalsts pirmās paaudzes biodegvielai un vairāk atbalstītas jaunās paaudzes biodegvielas. Pārmaiņas tiks veiktas pakāpeniski, jo šobrīd uzņēmēji ir investējuši pārstrādes infrastruktūrā, kā rezultātā strauja prasību maiņa var negatīvi ietekmēt ikvienu nozarē iesaistīto cilvēku un ikvienas dalībvalsts tautsaimniecību. **LL**

ES iezīmējusi jaunus mērķus biodegvielas ražošanā un patēriņā saistībā ar lauksaimniecības tirgus perspektīvām pēc 2020. gada. Par tiem spriests COPA–COGECA un EK bioenerģijas un biotehnoloģijas darba grupā, kurā kā eksperts no Latvijas piedalījās Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas pārstāvis Oskars Cīrulis.

ES MEŽSAIMNIECĪBAS PASĀKUMI – NEPOPULĀRI

Mežsaimniecības atbalsta pasākumu ieviešanā ES nav sekmējies visai labi – 2007. – 2013. gada plānošanas periodā astoņu mežsaimniecībai veltīto pasākumu apguve uz 2012. gadu bijusi tikai 42,2% apjomā no sākotnēji plānotā. Par to spriests COPA–COGECA, CEPF un EK darba grupā mežsaimniecībā, kurā kā eksperts no Latvijas piedalījās Latvijas Zemnieku federācijas pārstāvis Arnis Muižnieks.

Vismazākā apguve konstatēta pirmreizējai agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanai (1,8%), NATURA 2000 maksājumiem (16,6%) un Meža vides maksājumiem (13%). Darba grupā vairāki diskusiju dalībnieki norādīja uz pārlietu lieliem birokrātiskiem nosacījumiem, lai pieteiktos uz pasākumiem (platību iezīmēšana, precīza uzmērīšana utt.) un neadekvāti mazaizņēmēju maksājumu likmēm (NATURA 2000). Darba grupā pieņemts lēmums aicināt Mežsaimniecības un korķa darba grupu pieņemt rezolūciju EK, kurā rosina Komisiju izanalizēt iemeslus zemajai finansējuma izmantošanai un zemajam mežsaimniecības pasākumu īstenošanas līmenim: vai finansējums dažādiem mežsaimniecības pasākumiem tika sadalīts sabalansēti un vai var tikt veikti uzlabojumi, un tad ziņot par rezultātiem.

Konsultatīvā grupa mežsaimniecības un korķa jautājumos uzskata, ka Komisijai ir jāpierāda, ka no iepriekšējā plānošanas perioda var izdarīt secinājumus, kas tiks ņemti vērā, apstiprinot nākamā programmēšanas perioda lauku attīstības programmas. Tajās noteikti jābūt pievilcīgiem pasākumiem mežsaimniecībā, kas sasniedz visus trīs ilgtspējīgas mežsaimniecības pilārus: ekonomisko, vides un sociālo. **LL**

Pēc COPA–COGECA ekspertu darba atskaitēm informāciju publicēšanai sagatavoja LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

Iveta Tomsone

Ekspertu dalība pasākumā organizēta VLT aktivitātes "Nozaru ekspertu ziņojumi" ietvaros.

Plašāk ar COPA–COGECA darba grupu ekspertu aktivitātēm iespējams iepazīties Valsts Lauku tīkla mājaslapā <http://www.laukutikls.lv/>

[copa_cogeca](http://www.copa_cogeca.eu).

copa * **cogeca**

european farmers

european agri-cooperatives

COPA ir Eiropas līmeņa profesionālo lauksaimnieku organizāciju komiteja, kas pārstāv lauksaimniekus ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1958. gadā.

COGECA ir Eiropas līmeņa lauksaimniecības kooperācijas komiteja, kas pārstāv kooperatīvu intereses ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1959. gadā.

Kopš 1962. gada **COPA** un **COGECA** apvienoja birojus un kopīgi pārstāv Eiropas lauksaimnieku un kooperatīvu intereses.

MĀJRAŽOŠANA

PRODUKCIJAS KVALITĀTI NODROŠINA ROKU DARBS

Mājražošanas SIA „Gardums” saimniece Inese Veismane izveidoja savu uzņēmumu 2010. gadā, un tā ir viņas pamatnodarbošanās, kas sākusies kā hobijs. Konditorejas izstrādājumi lielākoties tiek gatavoti pēc pasūtījumiem, kā arī nelielā daudzumā ražoti tirgošanai pašu veikalā – kūku bodē „Gardums”. Produkcijas kvalitāti nodrošina roku darbs un galvenokārt vietējo izejvielu izmantošana.

Reģistrēšana

– Kā noritēja uzņēmuma reģistrācijas process un kā veidojās sadarbība ar valsts institūcijām?

– Reģistrējot mājražošanu, problēmu nebija. Lai uzsāktu darboties jebkurā uzņēmējdarbības jomā, vajag ļoti lielu pacietību un galvenais – nedrīkst padoties grūtību un šķēršļu priekšā. Sadarbība ar mājražošanu kontrolējošām iestādēm kopumā ir laba. PVD tagad arī palīdz un konsultē, kas ir ļoti svarīgi jaunam uzņēmumam, uzsākot darbu. Likumdošanas prasības gan nav draudzīgas nelieliem uzņēmumiem, arī mājražotājiem. Piemēram, darba drošības likumdošana, kas attiecas uz uzņēmumiem, kuriem ir vairāk nekā pieci darbinieki. Prasības ir pārāk stingras un rada papildus izdevumus mazajiem ražotājiem. Tāpat arī nodokļu slogs ir pārāk liels mazajiem uzņēmumiem.

Ražošana

– Kādu tehnoloģisko ražošanas procesu izmantojat?

– Visa produkcija ir roku darbs un maksimāli tiek izmantoti tikai dabīgi produkti, nekādus uzlabotājus vai konservantus nelietojam, arī krāsvielas tiek gatavotas tikai no dabīgām vielām, piemēram, biešu sulas, kurkuma, kakao u. c. Kūku cepšana aizsākās kā hobijs, ko jaunībā apguvu, mācoties no labām saimniecēm, pārējo apguvu pašmācības ceļā. Mūsu galvenais

GARDUMS

Saimniece: Inese Veismane.

Atrašanās vieta: Gulbenes novads, Gulbene, Rīgas iela 71 a.

Mājražošanā nodarbinātie: seši.

Mājražošanas reģistrēšana/uzsākšana: 2010. gads.

Pamatnozare: konditorejas izstrādājumu ražošana, viesību galdu klāšana, kafijas paužu apkalpošana.

Izmantotās izejvielas produkcijas ražošanai: augļi, ogas, milti, olas, sviests, piena produkti, cukurs, rieksti, šokolāde u. c.

Gatavā produkcija: cepumi, kūkas, uzkodas, siltas pusdienas u. c.

nosacījums, lai produkcija garšotu kā mājās gatavota, un pie tā arī pieturamies, izvēloties gan produktus, gan tehnoloģiju un receptes. Produkciju ražojam galvenokārt uz pasūtījuma un, cik nepieciešams, pašu veikalam, tāpēc tā netiek ilgstoši uzglabāta.

– Kas veido receptūru un procesa aprakstus?

– Iedvesmu receptēm smeļamies žurnālos, grāmatās, daudzas receptes „nāk no tautas”, no draugiem, kā arī ir saņemtas mantojumā no ģimenes. Visas jaunās receptes tiek izmēģinātas un pielabotas pēc garšas, tikai tad piedāvātas pircējiem. Daļa izejvielu tiek ražota savā piemājas saimniecībā – olas, augļi un ogas ievārījumiem.

► 15. lpp.

◀ 14. lpp.

Uzskaitē

– Cik sarežģīti ir sakārtot visu nepieciešamo dokumentāciju?

– Grāmatvedības datu un darba drošības dokumentācijas sakārtošanas pakalpojumi tiek pirkti, jo pati darbojos konditorejas cehā un tam neatliek laika.

– Vai ir nepieciešams veikt kādus regulārus pierakstus (produkta izsekojamība, temperatūras režīmi, ražošanas pārpalikumi)?

– Jā, pieraksti tiek veikti, kā to prasa vadlīnijas, un tas aizņem daudz laika. Manuprāt, pats svarīgākais, lai produkts būtu sveigs, iekārtas darbotos nevainojami un pircējs saņemtu pašu labāko, un šiem procesiem ir jāseko līdz ar vai bez pierakstīšanas.

Marķēšana un iepakojšana

– Vai ir sarežģīti piemeklēt iepakojšanas materiālu saražotajai produkcijai?

– Jā, ir sarežģīti atrast piegādātāju, kas piedāvātu vēlamu iepakojumu – kastītes konditorejas izstrādājumiem. Šobrīd tāds ir tikai viens, kas apmierina manas prasības, un tas apgrūtina darbu, jo izplatītājs arī uzstāda savus noteikumus un nav īpaši atsaucīgs individuālo iepakojumu izgatavošanā.

– Tiek veidots kāds īpaši jūsu produkcijai paredzēts iepakojums un marķējums?

– Individuālais marķējums ir uzlīme, ko līmējam uz kastītēm ar uzņēmuma logo, nosaukumu un informāciju par produktu.

Reklāma

– Gatavās produkcijas reklamēšanai tiek izmantota reklāma vai kāda īpaša devīze?

– Īpašas devīzes nav, taču katram pircējam tiek vēlējums „Lai labi garšo!” Tā kā katra kūka tiek cepta ar vislielāko atbildību un mīlestību pret pircēju, tad šī frāze ietver sevī visu to labāko, ko cepējs var dot. Vislabākā reklāma ir pati produkcija un cilvēki, kuri to nogaršo. Esam izveidojuši reklāmu arī sociālajos tīklos – draugiem.lv lapā, tviterī. Piedalījāties starptautiskajā izstādē RĪGĀ, ĶĪPSALĀ „Rīga Food 2013”. Daudzi klienti mūsu gardumus dāvina saviem draugiem, radiem, kas dzīvo ārpus Gulbenes. Mūsu kūkas ceļo gan uz Liepāju,

Ventspili, Alūksni, Balviem, Madonu, Rīgu, pat uz Krieviju, Igauniju, Angliju un Lietuvu.

Noietā tirgus un pārdošana

– Kur tiek realizēta saražotā produkcija?

– Strādājam galvenokārt uz paštījumiem un tirgojam produkciju savā veikalā – kūku bodē „Gardums”. Ražotne un veikals atrodas vienā ēkā un tas ļauj pircējam iegādāties tikko ceptu, svaigu produkciju. Piedalāmies arī Zaļajos tirdziņos gan savā novadā,

Katram pircējam tiek vēlējums „Lai labi garšo!”, jo katra kūka tiek cepta ar vislielāko atbildību un mīlestību

gan kaimiņu novados. Uz tiem braucam ar savu automašīnu un produkciju liekam aukstuma somās, ledusskapī – vitrīnā. Speciāli aprīkota transportlīdzekļa nav. Izbraukuma tirdzniecība notiek galvenokārt tepat vietējā tirdziņā Gulbenē, bet esam bijuši arī tirdziņos Balvos, Valmierā, Piebalgā.

– Kā izdevīgāk realizēt produkciju – ražošanas vietā vai tomēr doties izbraukuma tirdzniecībā?

– Izbraukumos pastāv risks, ka produkciju var nenopirkt vai tās pietrūks, tāpēc uz vietas savā veikalā tirgot ir izdevīgāk. Mājražotājiem būtu nepieciešama telpa, kur savu produkciju varētu tirgot katru dienu un visu gadu. Informāciju par tirdzniecības iespējām iegūstam no laikrakstiem, sociālajiem tīkliem. Tā kā uzņēmums ir iesaistījies tūrisma aktivitātēs, tad informāciju galvenokārt saņemam no Gulbenes tūrisma aģentūras.

– Ko ieteikt jauniem un topošajiem mājražotājiem, lai labāk organizētu pārdošanu?

– Ja piedāvātā prece vai pakalpojums būs kvalitatīvs, tad arī pircēju netrūks.

Attīstība

– Ar cik lieliem ieguldījumiem jāreķinās, lai uzsāktu šādu mājražošanu?

– Gandrīz neiespējami uzsākt uzņēmējdarbību, ja nav savu līdzekļu. Lai realizētu savu ieceri par mājražošanu un veikaliņa atvēršanu, bija nepieciešams sākuma kapitāls, ko guvām, pārdodot īpašumu – mežu. Pieliekot klāt personīgos ģimenes ietaupījumus, jau varējām domāt par projekta realizāciju. Sākotnēji banka nepiešķir finansējumu projekta realizācijai, jo man bija tikai ideja, bet telpu remontam un virtuves aprīkošanai ir nepieciešami ļoti lieli ieguldījumi.

– Vai tika piesaistīti kredītlīdzekļi?

– Vēlāk, kad mājražošana veiksmīgi sāka attīstīties, izmantoju Hipotēku bankas Starta programmas atbalstu. Šobrīd izmantoju arī atbalstu NVA programmas bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai. Šis atbalsts ir ļoti svarīgs manam uzņēmumam, jo 50% finansējums darba algai ir pozitīvi vērtējams, lai gan atbalsts nodokļu jomā uzņēmējiem kā darba devējiem varēja būt lielāks. Startējām arī LEADER mājražotāju atbalsta projektā, kas tika atbalstīts.

– Plānojat ražošanas paplašināšanu?

– Šobrīd neplānojam veikt būtiskas izmaiņas savā darbībā, jo, lai paplašinātos, ir nepieciešami lieli ieguldījumi. Taču ir idejas, ko varētu realizēt.

– Kas jāzina tiem, kuri vēlas uzsākt nodarboties ar mājražošanu? Jūsu padomi!

– Pirms ieguldīt līdzekļus, ir jāizvērtē ekonomiskā situācija un tikai tad rūpīgi jāapdomā, kur un kā veiksmīgāk ieguldīt.

Darīt savu darbu no sirds! Tikai tad viss izdosies. Obligāts nosacījums – jānodrošina produkta, pakalpojuma nemainīga kvalitāte. Ja plānojat lielākus apjomus, noteikti būs nepieciešama komanda, kas palīdz realizēt idejas un paveikt šo darbu. Ideāli, ja komandā ir cilvēki, kas „deg” līdzīgai idejai un būs lojāli tavam uzņēmumam, uzmundrinās cits citu un priecāsies par kopīgi godam paveikto darbu!

Un, protams, mūsu lielākā „alga” ir pircēju mīlestība un mūsu darba novērtējums!

Aija Supe, LLKC Gulbenes nodaļas uzņēmējdarbības konsultante

KONFERENCE

NOZARES JAUNUMI LLU ZINĀTNISKI PRAKTISKAJĀ KONFERENCĒ

Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU) Jelgavā 20. un 21. februārī notika LLU ikgadējā zinātniski praktiskā konference „Līdzsvarota lauksaimniecība”.

Konferencē piedalījās lauksaimniecības zinātnieki, nozares speciālisti, ražotāji, konsultanti un studenti. Pirmajā dienā notika plenārsēde LLU aulā. Lauksaimniecības fakultātes dekāne, profesore Zinta Gaile informēja par zinātnisko pētījumu kvalitāti LLU Lauksaimniecības fakultātē, bet Dr. biol. Edīte Kaufmane no LVAI (Latvijas Valsts Augļkopības institūts) pastāstīja par integrētās augļkopības pieredzi un risinājumiem Latvijā. Vairākos referātos autori (V. Jansons, A. Kārklīšs un A. Ruža) akcentēja kultūraugu mēslošanas jautājumus, lai vērstu sabiedrības uzmanību uz to, kā samazināt lauksaimniecības radīto piesārņojumu augsnē un ūdeņos.

Sekoja darbs laukkopības, dārzkopības un lopkopības sekcijās.

Laukkopības sekcijā vides aspektu izvērtēšanu lauksaimniecības politikas veidošanā veica P. Lakovskis, kurš norādīja, ka iepriekšējā plānošanas periodā vides politikas dokumentos nav

aprakstītas vides problēmas saistībā ar lauksaimniecību, kā arī teritorijā, kurā lauksaimniecībai ir vislielākā ietekme uz vidi (īpaši jutīgā teritorija), vismazāk tiek realizēti vides aizsardzības pasākumi. Viņš vērsa uzmanību uz šo aspektu ņemšanu vērā, plānojot turpmāk lauku attīstību. Ražotājos lielu interesi izraisīja S. Maļeckas referāts par Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūtā veikto jauno ziemas kviešu šķirņu selekciju. Pēdējos gados selekcionētas ziemas kviešu šķirnes ‘Edvīns’, ‘Fredis’, ‘Modris’ un ‘Talsis’. Lauksaimnieki īpaši novērtējuši agrīno šķirni ‘Edvīns’, kas izmēģinājumos ir uzrādījusi augstu ražu un labu graudu kvalitāti.

Lopkopības sekcijā lielu uzmanību pievērsa vietējās saimniecībās izaudzētiem proteīna augiem izēdināšanai mājlopiem. I. Eihvalde pievērsa uzmanību tam, ka daļu proteīna avotu mēs spējam izaudzēt paši, tā samazinot brīvā tirgus cenu svārstību ietekmi. E. Aplociņa izteica viedokli, ka ar lopbarības pupām un zirņiem ir iespējams aizvietot ierastos proteīna avotus saimniecībās, kas slauc no govīm ne vairāk kā 10 000 kg izslaukuma, bet, lai šo faktu pierādītu, ir nepieciešami tālāki pētījumi. D. Kairiša norādīja, ka aītam un kazām lietderīgi šādus pētījumus veikt pirms ganīšanas sezonas, kad izēdina pašu sagatavoto rupju lopbarību, tā nodrošināt viendabīgākus ēdināšanas apstākļus.

Konferencē bija iespēja arī iepazīties ar stenda referātiem par Latvijā veiktajiem pētījumiem. Valsts Lauku tīkla pasākuma „Demonstrējumi

lauku saimniecībās” ietvaros LLU MPS Vecauce ierīkotā izmēģinājuma – ziemas kviešu slāpekļa papildmēslojuma veidu salīdzinājums integrētā audzēšanas sistēmā – rezultāti tika demonstrēti stenda referātā, kā arī LLKC Augkopības nodaļas konsultante I. Skudra klātesošos iepazīstināja ar izmēģinājuma realizāciju. Konferencē stenda referātā tika atspoguļots arī Pāvilstas novada zemnieku saimniecībā „Sproģi” ierīkotais demonstrējums – laukaugiem kaitīgo organismu ierobežošana miežu sējumos, ievērojot integrētās augu aizsardzības principus. Šo referātu tēma tika akcentēta arī konferences praktiskās pieredzes sesijā, kur zinātniekiem, konsultantiem un lauksaimniekiem tika izvirzīts jautājums, kādas ir iespējas Latvijā ieviest integrētās audzēšanas principus. Atbildi mēģināja rast Valsts Augu aizsardzības dienesta pārstāve un LLKC Augkopības nodaļas vadītājs O. Balodis, uzsverot, ka lauksaimniekiem zināšanu trūkuma un laukietilpības dēļ būs problemātiski izpildīt kaitīgo organismu monitoringa veikšanu, lai nodrošinātu augu aizsardzības līdzekļu lietošanu atbilstoši kaitīgā organisma attīstībai.

Otrajā dienā ar praktisko pieredzi dārzkopībā dalījās LLKC vecākais speciālists dārzkopībā Imants Missa, kurš pastāstīja par iegūto pieredzi, veicot LLKC demonstrējumu par bioloģiski aktīvo preparātu lietošanas pamatojumu dārzu stādījumos bioloģiskās lauksaimniecības sistēmā. **LL**

Sagatavoja LLKC Augkopības un Lopkopības nodaļas

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot “Lauku Lapu” un “Zivju Lapu”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Lauku Lapa

SAGATAVOTA
Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centrā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018
tālr.: 63050220
Izdevumā LLKC arhīva foto

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

